

جایگاه عدد ۴۰ در منظومه معرفتی

حجت الاسلام و المسلمین مهدی باقری سیانی، محقق و استاد حوزه و دانشگاه در گفت و گو با خبرگزاری بین المللی قرآن (ایکنا) با اشاره به ایام اربعین گفت: واژه «اربعین» در منظومه معرفتی اسلام و لسان ائمه علیهم السلام دارای ویژگی خاصی است.

حجت الاسلام و المسلمین مهدی باقری سیانی، محقق و استاد حوزه و دانشگاه در گفت و گو با خبرگزاری بین المللی قرآن (ایکنا) با اشاره به ایام اربعین گفت: واژه «اربعین» در منظومه معرفتی اسلام و لسان ائمه علیهم السلام دارای ویژگی خاصی است.

وی با بیان اینکه این اهمیت حتی در دیگر کتب مقدس و ادیان توحیدی هم موضوعیت دارد بیان کرد: خداوند در قرآن می‌کند که حضرت موسی (ع) ابتدا قرار بود که ۳۰ شبانه روز در کوه طور بماند اما ده شب بر آن افزوده و ۴۰ شبانه روز شد.

این محقق و نویسنده حوزوی با بیان اینکه البته ما از حکمت و راز نهفته در عدد ۴۰ بی خبر هستیم عنوان کرد: سه نمونه از توجه اسلام به عدد چهل را می‌توان در طلب مغفرت برای ۴۰ مومن در نماز شب؛ خواندن دعای عهد در ۴۰ روز و قرائت ۴۰ مرتبه زیارت عاشورا عنوان کرد.

باقری سیانی ادامه داد: این توجه به عدد ۴۰ و جایگاه آن در بحث همسایه مسجد بودن نیز لحاظ شده و از منظر اسلام تا ۴۰ خانه از هر طرف همسایه مسجد محسوب می‌شوند همچنین همسایه‌های انسان نیز تا ۴۰ همسایه سفارش شده است.

این محقق، نویسنده و مدرس حوزه علمیه اظهار کرد: در روایتی از پیامبر (ص) نقل شده است که ایشان فرمودند هر کسی ۴۰ حدیث را حفظ کند خداوند او را در روز قیامت فقیه محشور می‌کند به همین دلیل می‌بینیم که ۴۰ حدیث نویسی از قدیم الایام در تاریخ اسلامی جایگاه خاصی داشته است و علما و بزرگان در این زمینه اقدام کرده‌اند.

باقری سیانی عنوان کرد: اربعین حدیث شهید اول، شیخ بهائی، علامه محمدباقر مجلسی و امام راحل از مهم ترین کتاب‌های است که با این عنوان در حوزه میراث مکتوب توسط عالمان شیعی پدید آمده است؛ افزون بر این در تراث تاریخی جهان اسلام اربعین حدیثی از جناب سلمان فارسی نام برده شده که چهل حدیث نبوی را جمع و آوری کرده است که اربعین حدیث سلمان در دو سال قبل در همایش «سلمان ملتقی الادیان» در شهر مدائن عراق در ضمن مقاله‌ای توسط این جانب معرفی و ارائه شد.

این محقق و پژوهشگر با تأکید بر وجه اختصاصی زیارت اربعین برای امام حسین (ع) اظهار کرد: اختصاص این زیارت به وجود نورانی و مقدس امام حسین (ع) دال بر این است که ایشان ویژگی‌هایی دارند که ۱۳ معصوم (ع) دیگر در آن شریک نیستند به همین دلیل در لسان روایات می‌بینیم که این زیارت تنها برای امام حسین (ع) وارد شده و در سیره و سنت گذشته خود ائمه و بزرگان دینی نیز گرفتن اربعین برای معصومان دیگر وجود ندارد.

باقری سیانی با بیان اینکه در فقه شیعه نیز امتیازی برای حرم مطهر امام حسین (ع) در نظر گرفته شده و آن اینکه در چهار مکان مسافر می‌تواند نماز خود را کامل بخواند که شامل سه مسجد یعنی: مسجدالحرام، مسجدالنبی و مسجد کوفه است و حائر ابا عبدالله (ع) است.

باقری سیانی با بیان اینکه زیارت اربعین، مشحون از الفاظ و عبارات زیبا و عمیق است تصریح کرد: اگر نگاهی از سر دقت به این زیارت داشته باشیم می‌بینیم بر تعبیر «این رسول الله» تأکید فراوانی شده است و شاید یکی از رموز آن تداعی این مطلب به ذهن مخاطب باشد که چگونه در بازه زمانی کمتر از نیم قرن از رحلت پیامبر اعظم نواده او به شهادت می‌رسد و خانواده او به اسارت برده می‌شود.

این محقق و استاد حوزه و دانشگاه تأکید کرد: یکی از تعابیر این زیارت آن است که امام (ع) خون خود را بذل کرد تا بندگان خدا را از جهالت، حیرانی و گمراهی نجات بخشد.

باقری سیانی با توجه به کارکرد مهم اجتماعی اربعین و پیاده‌روی آن تصریح کرد: در دوره دفاع مقدس با وجود همه مشکلات، یکی از مهم ترین مسایل اجتماعی ارتباط میان نسل‌ها و جلوگیری از گسست میان نسلی بود و اربعین نیز واجد چنین ویژگی است زیرا در این مراسم پیر، جوان، نوجوان، میانسال، و خردسال همه حضور دارند و نوعی پیوند و وحدت بیشتر بر محوریت یک عقیده و گفتمان مشترک شکل می‌گیرد.

این محقق و استاد حوزه و دانشگاه عنوان کرد: حضور افراد گمنام و سرشناس، فقیر و غنی و ... در کنار یکدیگر میدانی برای انتقال تجربیات میان نسل‌های مختلف است.

وی با اشاره به نگاه عرفانی به اربعین بیان کرد: از منظر عرفان، عدد اربعین جایگاه ویژه‌ای دارد و ۴۰ روز مراقبت برای تهذیب نفس رواج داشته است؛ حدیث معروف «مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا..» هر که چهل روز عمل خود را برای خدا خالص گرداند خداوند چشمه‌های حکمت را از قلب او بر زبان او جاری می‌سازد.

باقری سیانی عنوان کرد: از منظر عموم مردم، سن ۴۰ سالگی در انسان سن خاصی است که صفات او در این سن به کمال می‌رسد و انسان از خامی و نپختگی خارج می‌شود.